

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN'IN 1538 TARİHLİ KARABOĞDAN SEFERİ RUZNÂMESİ

M. Akif Erdoğan*

Özet

Bu makalede Avusturya Milli Kütüphanesinde korunan Türkçe Yazmalardan birinin içinde kayıtlı olan Kanuni Süleyman'ın 1538 tarihinde Boğdan voyvodası Petru Rareş'e karşı düzenlediği Boğdan seferinin bir sureti yayınlanmaktadır. Büyük ihtimalle bu metin J. v. Hammer veya öğrencilerinden biri tarafından istinsah edilmiştir. Özgün metin kayıptır.

Anahtar Kelimeler: *Boğdan, Karaboğdan, Suçav, Ruzname, Romanya*

Abstract

An Incomplete Agenda of Ottoman Army for Suceava by Suleiman the Magnificent in 1538
In this article, we publish an Ottoman-Turkish manuscript that showing an agenda of Ottoman army for the castle of Suceava in Moldavia by Suleiman the Magnificent in 1538 against Peter Rareş of Moldavian Vaivoda, kept at the National Library of Austria in Vienna, in the catalogue of Turkish manuscripts. Possibly, this text was copied by J. v. Hammer or his students. This incomplete text was copied most probably by J. V Hammer or one of his students. We explain the agenda of Moldavian military campaign in 1538 which Suleiman the Magnificent dispossessed Vaivode of Moldavia, Petru Rareş of Suceava Castle that was the centre of province and lands of Moldavia near Danube River. The castle of *Seçav, Siçav, Sincav, Suçova, Suceava, Suçeava, Suçiova, Sucheava* etc. in some Turkish publications is situated in Romania, the city of Suceava, today. We point out that a copy of agenda with minor differences was registered in *Münsheatü's-Selâtin* of Feridun Bei, one of the important books for the official and literary letters written by Ottoman Sultans in the late of the sixteenth century. However, same text is registered into an Ottoman manuscript maintained in the catalog 327 of Turkish manuscripts of National Library in Vienna and is not quite different from text in *Münsheatü's-Selâtin*. According to the agenda of Ottoman Army, Suleiman the Magnificent went to castle of Suceava with a large army on the purpose of conquering. He passed 45 stopping places en route to Suceava. German historian and Orientalist Franz Babinger points out for the first time existence of it and states that publishing of it with other campaigns of Suleiman the Magnificent would be useful. An agenda of this military campaign which is known as campaign of Moldavia (Kara-bogdan) in Ottoman history is probably registered in other Ottoman works written in the sixteenth century. As a matter of fact, in *the History of Pechevi*, one of the contemporary Ottoman histories written by Ibrahim effendi from Pecs of Hungary in 1641, there is valuable information about this campaign though not day by day. This agenda has an important text because it completes *fetih-name* (a kind of official Ottoman text that proclaims the conquest of the castle of Suceava to other rulers) for Moldavia published by Romanian historian Aurel Decei in the year of 1953.

Key Words: *Moldavia, Suceava, Romania, Agenda for Suceava*

* Prof. Dr., Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, İzmir. aerdogru@gmail.com

Kanuni Süleyman'ın Boğdan vilayetinin merkezi olan Suçav kalesini¹ ve Tuna nehrine yakın Boğdan (Moldova) topraklarını, Boğdan voyvodası Petru (Petre veya Petri) Rareş'in (1527-1538) elinden aldığı 1538 tarihli Karaboğdan seferinin günlüğünü yayınlıyoruz.² Bu günlüğün bir sureti, bazı ufak farklılıklarla Feridun bey'in *Münşeatü's-Selâtin'inde* kayıtlıdır,³ ancak bizim burada yayımladığımız metin, Viyana'da Milli Kütüphane'de Türkçe El Yazmaları Katalogu 327'de (Flügel, 293) saklanan bir mecmuanın içerisinde kayıtlı bulunmaktadır ve *Münşeatü's-Selâtin'de* kayıtlı bulunan metinden pek farklılık göstermez. Feridun bey'de kayıtlı bulunan bilgiler merhum Tayyip Gökbilgin tarafından özetlenmiştir.⁴ Tamamlanmamış olan bu ordu günlüğüne göre, Kanuni Süleyman, fetih amacıyla, kalabalık bir ordu ile, bugün Romanya'da bulunan Suceava kalesine kadar gitmiştir. İstanbul'dan Suceava'ya kadar 45 konak geçmiştir. Müteveffâ Alman tarihçi ve şarkiyatçı Franz Babinger, bu yazmaya ilk kez dikkati çekmiş, Kanuni Süleyman'ın diğer askerî seferleriyle birlikte yayımlanmasının faydalı olacağını ifade etmiştir.⁵ Muasır Osmanlı tarihlerinde *Karaboğdan Seferi* olarak da bilinen bu seferin günlüğü muhtemelen dönemin başka eserlerinde de kayıtlıdır. Nitekim, *Peçevi Tarihi'nde*, gün be-gün olmasa da, Karaboğdan Seferi ile ilgili bilgiler bulunuyor.⁶ Bizce bu günlüğün önemi, Romanyalı tarihçi Aurel Decei tarafından 1953 yılında yayımlanan Karaboğdan fetihnâmesini tamamlayan bir metin olmasıdır.

Fetihnâme, Suceava'nın fethinden sonra, Kanuni Süleyman İstanbul'a dönerken, İshakçı'da yazılmıştır ve Ekim 1538 (Cemaziyelevvel 945) tarihlidir. İshakçı'dan Amasya sancakbeyi ile kadısına hitaben yazılmıştır. Topkapı Sarayı Arşivi'nde bir sureti muhafaza edilen bu değerli belge, 1953 yılında Aurel Decei (ölümü: 1976) tarafından yayınlanmıştır.⁷ Bu fetihnâmede, Kanuni Süleyman'ın 1538 tarihli Karaboğdan Seferinin sebepleri Osmanlı bakış açısına

¹ Kimi Türkçe yayınlarda *Seçav*, *Siçav*, *Sincav*, *Suçova*, *Suceava*, *Suçeava*, *Suçiova*, *Suçeava* vb. şekilde geçen bugün Romanya'da bulunan Suceava şehri. Suceava, Romanya'nın kuzey doğu kesiminde, 14. yüzyıldan önce kurulmuş bir şehirdir. Aynı ismi taşıyan nehrin sağ üst tarafında yer alır.

² Kili ve Akkırman kaleleri II. Bayezid tarafından alınınca Boğdan vilayeti, Osmanlı devleti ile hem-hudut oldu. Boğdan beylerinin bu sınırı aşmamaları ve İstanbul'a haraç ödemeleri şartıyla münasebetler devam etti.

³ Feridun Bey, s.602.

⁴ Gökbilgin 1997, s.122-123.

⁵ Babinger 1982, s.82.

⁶ Baykal 1981, s.149-152. Baykal, Boğdan'ın başkenti Suçav'ı yanlış biçiminde Sincav olarak okuyor (s.154).

⁷ Decei 1953, s.113-124.

göre ana hatlarıyla açıklanır. Bu sebepler, ana hatlarıyla, tarihçerimizce malumdur.⁸ A. Decei, bu seferi, 'Boyarların Sultan'a ihaneti üzerine yapılan bir te'dip seferi' olarak tanımlar.⁹ Fetihnâmede Osmanlı-Boğdan ilişkileri üzerine bilgiler bulunur.¹⁰

Boğdan vilayetinin voyvodası Petru, Osmanlı Devleti aleyhine çalışmaya başlamış ve *Küffâr* ile ittifaka kalkışmıştır. Fetihnâmede *Küffâr*'ın adı açıkça yazılmamıştır, ancak bu kişinin Avusturya kralı I. Ferdinand olduğu bilinmektedir. Voyvoda, bağımsızlığını elde etmek amacıyla, Sultan'a olan bağlılığını terk etmiş ve Ferdinand ile gizlice yazışmalar yapmıştır. Merhum Uzunçarşılı, Sultan'ın bu seferi çok gizli tuttuğunu ve son gün ilan ettiğini yazar. Ayrıca, neden olarak, Venedik'in İstanbul balyosu olan ve o zamanlarda Budin'de yaşayan ve Budin hakkında Sultan'a bilgi sağlayan Andre Gritti'nin öldürülmesinden voyvoda Petru'yu sorumlu tuttuğunu belirtir.¹¹ Buna ilaveten, resmi bir neden de voyvodanın Boğdan bölgesinde yaşayan Müslümanları öldürmesi ve mallarını yağmalamasıdır. Voyvoda, İstanbul'a her yıl ödediği haraçı azaltmış, Sultan'a itaat eder görünmüş ama gerçekte isyan halinde olmuştur.¹² Somut bir neden olarak, voyvodanın Sultan'a 1.000 süvariye göndermemesi belirtilmiştir.¹³ Bu nedenlerden dolayı, Kanuni Süleyman, ordusuyla birlikte, 9 Temmuz 1538'de (11 Safer 945), İstanbul'dan çıkmış ve Silistre sancağına kadar gelmiştir. Ordu Günlüğünde Silistre sancağının adı açıkça geçmez. Burası, büyük olasılıkla, 6 Ağustos'ta (10 Rebiülevvel 945) ulaştığı *Tuna nehri menzili* veya *Sultan Çayırı* menzili olmalıdır. Zira, burada iken, Petru'nun elçisi ile tercümanı gelmiştir. Ancak bu elçiye pek fazla itibar edildiğine dair herhangi bir delil bulunmuyor. Bağışlanma taleplerinin kabul edilmiş olduğu görünüyor.¹⁴ Voyvodanın elçisinin geldiği gün, Kanuni

⁸ Uzunçarşılı 1983, s.342-343

⁹ Decei 1997, s.700

¹⁰ Halil İnalçık, Osmanlı-Boğdan ilişkileri üzerine şu bilgileri verir: 'Osmanlı Sultanları tarafından bahşedilmiş ahidnâmelerde ve voyvodalara verilen beratlarda belirtildiği gibi, Osmanlı-Boğdan ilişkileri İslam'ın *darü'l-ahd* prensibine istinat eder. Voyvoda doğrudan Sultan tarafından tayin edilirse, Voyvodanın İstanbul ile bağları daha güçlü olurdu. Bu şekilde tayin edilen ilk voyvoda, IV. Petru Rareş'dir (1527). Voyvoda tüm yetkisini Sultan'dan alırdı. Sultan, verdiği ahidnâmede, papazlar, halk ve *Boyarların*, voyvodayı bey olarak tanımları gerektiğini yazardı. Eğer tanımazlarsa, toprakları '*darü'l-harb*' addedilirdi. Voyvodanın yetki sembolleri, sancak, hilat ve kızıl börtü. Voyvoda tahtına otururken, bir ağa, ona refakat eder, onu tahtına oturtur ve voyvoda olduğunu ilan ederdi' (İnalçık 1986, s.1253).

¹¹ Uzunçarşılı 1983, s.342.

¹² Baykal 1981, s.150.

¹³ Özcan 1992, s.269.

¹⁴ Baykal 1981, s.152.

Süleyman, Boğdan'a, Petru'ya İstanbul'a gelerek teslim olması için bu bölgeleri bilen Kefe emini Sinan Çavuş adındaki elçisini ulakla göndermiştir. Ancak, Kefe emini Sinan Çavuş, dokuz gün sonra, Babadağı'nda olan Kanuni Süleyman'a, Petru'nun, bu teklifi kabul etmediğini ve onun gelmeyeceğini bildirecektir.

Voyvoda Petru, etrafına 70-80 bin silahlı asker toplamıştır. Boğdan vilayetinin dağlık taşlık yerlerinde (bazı kaynaklarda *Fokşani veya Potşani*¹⁵ mevkiinde) Osmanlı askerlerine saldır-kaç taktiğiyle hücumlar yapmıştır. Daha sonra, Osmanlı Ordusu ile yüz yüze gelmeyerek, Transilvalya'ya (Erdel) kaçmıştır. Bu günlüğe göre, Kanuni Süleyman, Mehmed Paşa'yı başkomutan olarak atamış ve Tuna nehri üzerine büyük bir köprü inşa ettirmiş ve karşı kıyıya geçmiştir. Rumeli, Anadolu ve Akıncı askerleri ile Boğdan hududuna girmiştir. Ordusuyla birlikte Prut suyu kenarına gelmiş, nehir üzerine bir köprü yapılarak karşı tarafa geçmiştir.¹⁶ Kırım hanı Sahip Giray Han, 150.000 Tatar askerıyla¹⁷, Kanuni Süleyman'ı burada karşılamıştır.¹⁸ Voyvoda'nın askerlerinin *Yaş Bazarı*¹⁹ denilen yerde olduğu haberi alınmış; Osmanlı askerleri buraya yönelmiştir. Sahip Giray, bu şehri yakmıştır.²⁰ Voyvoda'nın firar ettiği anlaşılmıştır. Birçok esir alınmış ama voyvodanın kaçtığı yer öğrenilememiştir. Buradan Kanuni Süleyman ordusuyla birlikte (Tatar askerleriyle birlikte ordunun toplamı 230.000 asker) Boğdan vilayetinin başkenti olan Suçav kalesine 16 Eylül'de (21 Rebiyülahir 945) gelmiştir. İstanbul'dan çıkışından yetmiş gün sonra Suçav kalesine ulaşmıştır. Kale hemen kuşatılmıştır. Ambargo altına alınmış, kale önünde büyük demir toplar döktürülmüştür. Kaleyi, Osmanlı askerlerine karşı savunamayacağını anlayan kale komutanı ki, kaynaklarda ismi geçmez, Sultan'dan '*istiman*' talep edip kalenin anahtarını Kanuni Süleyman'a teslim etmiştir. Sultan'ın burada yedi gün kaldığı anlaşılıyor. Kalede saklanan hazine ve mallar, Osmanlı askerlerinin eline geçmiştir.²¹ Bu fetihten sonra, Boğdan bölgesinin beyleri ve voyvodaları, Kanuni Süleyman'ın otağına gelerek itaatlerini arz etmişlerdir. Kendi içlerinden birinin Sultan tarafından voyvoda

¹⁵ Baykal 1981, s.155

¹⁶ Peçevi, bu köprüyü vezir Lütü Paşanın yaptırdığını yazar (Baykal 1981, s.152).

¹⁷ Bu rakamlar abartılı olmalıdır.

¹⁸ Bazı yayınlarda Tatar askerlerinin sayısı 200.000 olarak verilir (Uzunçarşılı 1983, s.343). Peçevi Tarihi'nde, Tatar askeri hakkında bir rakam verilmiyor ama bu anlatımdan Kanuni Süleyman'ın Tatar askerlerine itibar ettiği anlaşılıyor.

¹⁹ Uzunçarşılı, Yaş Pazarı'nın ikinci derece başkenti olduğunu yazar (Uzunçarşılı 1983, s.343).

²⁰ Decei 1997, s.700

²¹ Bu hazineyi, Petru'nun Sarayı'nda Mirahur-i evvel Hasan Ağa bulmuştur: altın kaplar, süslü haç ve istavrozlar, kakmalı şiş ve kılıçlar, altın kaplı inciler, mücevherler, kumaşlar vs. (Baykal 1981, s.154)

olarak atanmasını talep etmişlerdir. Bir bilgiye göre, yeni voyvoda Rareş'in kardeşi Stefan'dır ve Çekirge Stefan olarak bilinir.²² Günlükteki '*Karaboğdan memleketine sabıkâ bey olan nam Voyvoda'nın oğlu tayin olundu*' ifadesine göre, yeni voyvoda, Rareş'in oğludur. Uzunçarşılı'ya göre eski voyvodalardan Stefan'ın oğlu *Cetine*? adlı birisidir.²³ Voyvoda ve beyler haraca bağlanmış, voyvoda oğullarından bir kişi, onların üzerine voyvoda tayin edilmiştir ki, günlükte bu kişinin ismi açık biçimde yazılmamıştır. Ayrıca, İslâm (Osmanlı) hududuna yakın bazı yerler alınarak sınır tayin edilmiştir.²⁴ Merhum Uzunçarşılı, Boğdan'da 'umumi af' ilan edildiğini yazar.²⁵

Günlüğe göre, Sultan, yeni voyvodayı atadıktan ve haracını da belirledikten sonra, 16 Eylül günü Suçav kalesinden ayrılarak İstanbul yönüne hareket etmiştir. 28 Eylül günü *Lapuşna Deresi* denilen yere geldiği zaman, yeni voyvoda, kaçak voyvodanın oğlu Boğdan'ın başının kesildiği haberini Sultan'a bildirmiştir. Yeni voyvoda, bu kelleyi, İstanbul'a gönderdiğini belirtmiştir. Sultan, Budin taraflarına kaçtığı düşünülen eski voyvodanın (Petru veya Petri Rareş) kendisinin yakalanmasını ve başının kesilmesi emrini burada vermiştir.

Yayımladığımız günlükte, ne yazık ki, Suçav'dan İstanbul'a dönüş güzergâhı verilmiyor, ancak, merhum Uzunçarşılı'ya göre, Sultan, Yanbolu yoluyla, İstanbul'a dönmüştür. Sultan'ın 24 Ekim 1584'de Edirne'ye ulaştığı görülüyor.²⁶ Günlük incelendiği zaman, Sultan'ın, İstanbul-Edirne-Tuna Nehri-Babadağı-İshakçı İskelesi-Kalçın (Kılcan)-Yaş Bazarı-Suçav güzergâhını izleyerek Suçav'a ulaştığı görülür. Edirne'de sekiz gün kalmıştır. Yanında iki oğlu, Sultan Selim ile Sultan Mehmed de bulunmaktaydı.²⁷ Sefere giderken Edirne'de Basra beyi Emir Raşid bin Megame'nin Ma'nı isimli oğlunu kabul etmiştir.²⁸ Sultan, 17 Ağustos'ta, Babadağı'nda Sarı Saltık Baba'nın mezarını

²² Özcan 1992, s.270

²³ Uzunçarşılı 1983, s.343. Baykal, bu kişinin ismini *Çetne* olarak okumuştur (s.154). *Çetine veya Cetine* olarak da okunabilen bu kelime, aynı zamanda, Prut nehri kıyısında yer alan bir köyün de ismidir.

²⁴ Uzunçarşılı, bu hududun Prut suyunun Akkırman tarafından Kalçın şehri karşısında Turla (Dinyester) nehrine kadar belirli bir hudut çizildiğini ve hududun sonunda yeni iki kale yapılmasının kararlaştırıldığını yazar (s.344).

²⁵ Uzunçarşılı 1983, s.343

²⁶ Baykal 1981, s.155

²⁷ Baykal 1981, s.151

²⁸ Baykal 1981, s.151. Basra beyinin oğlu Manı, Edirne'de cins atlar, renkli kumaşlar, sedfler, inciler, mercanlar, Kandeharî, Şahi sarıklar, Hint peşkirleri, şişe şişe kokular, çeşitli tatlılar ve Basra şehrinin anahtarını Kanuni Süleyman'a sundu. Kendisine itibar edildi.

ziyaret etmiştir. Ertesi gün Babadağı'nın şehir halkı başka yerlere göç ettirilmiştir.

Anadolu ve Rumeli beylerinin (özellikle Semendire beyi Yahya Paşa Oğlu) ile Tatar hanı Sahip Giray'ın yanısıra, Rüstem Paşa, Hüsrev Paşa, Lütü Paşa ve Mehmed Paşa'nın katıldığı bu fetihle, Boğdan vilayeti, Osmanlı hukuku açısından bir İslam beldesi haline getirilmiştir. Bu durumu Müslümanlara bildirmek amacıyla, sipahi oğlanlarından Mahmud, Karaboğdan fetihnâmesi ile birlikte Amasya şehrine gönderilmiştir. Suçeava'nın fethi kutlamaları çerçevesinde, Amasya şehri süslenmiş, şenlikler yapılmış ve devletin devamı için dualar edilmiştir. Amasya kadısı, Amasya şehrinde ve köylerinde bulunan tüm ev sahiplerinden '*müjdegâni akçası*' adı altında bir çeşit muştuluk vergisi tahsil etmekle görevlendirilmiştir.²⁹

²⁹ Decei, 1953, s. 123

KAYNAKLAR

- Babinger 1982 Franz Babinger, *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*, Çev. Coşkun Üçok, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları
- Baykal 1981 Peçevi İbrahim efendi, *Peçevi Tarihi I*, Haz: Bekir Sıtkı Baykal, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları
- Decei 1953 Aurel Decei, 'Un 'Fetih-Name-i Karaboğdan' (1538) de Nasuh Matrakçı', *60. Doğum Yılı Münasebetiyle Fuad Köprülü Armağanı*, İstanbul, s.113-124
- Decei 1997 Aurel Decei, 'Boğdan', *İA*, Eskişehir 1997, ikinci baskı, s.700
- Feridun Bey Feridun Bey, *Münşeatü's-Selâtin, I*, İstanbul 1265-1274
- Gökbilgin 1997 Tayyip Gökbilgin, 'Süleyman I', *İA*, cilt 11, Eskişehir, ikinci basım, s.122-123
- İnalcık 1986 Halil İnalcık, 'Boghdan', *EI*, I.cilt, second edition, Leiden, s.1252-1253
- Özcan 1992 Abdülkadir Özcan, 'Boğdan', *TDV İA*, cilt 6, İstanbul, s.269-271
- Uzunçarşılı 1983 İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı tarihi II* cilt, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları

Ek:

KARABOĞDAN SEFERİ RUZNÂMESİ³⁰

Ber vech-i tafsîl-i padişâh-ı cem-i câm-ı Süleyman-sipâh yümn ü ikbâlle Karaboğdan'ın fethi kasdına gittiklerinde menâzil ve merâhil ve zuhur iden havâdisdir ki sebt olundu el-vaki' fi 11 Saferi'l-Muzaffer sene 945 (9 Temmuz 1538)

- 1.Yevmi'l-ısneyn fi 11 minh (9 Temmuz) saadetlü Padişah devletle İstanbul'dan göçüb Halkalı Pınara kondular
- 2.Yevmi's-selâse fi 12 minh (10 Temmuz) Çatalca konağına uzak menzildir Padişahın hemşiresi Mustafa Paşa hatunu Hanım Sultan fevt olmuş
- 3.Yevmi'l-erbaa fi 13 minh (11 Temmuz) Çatalca konağına uzak menzildir İncügez'in öte yanında Derebaşında konuldu
- 4.Yevmi'l-hamis fi 14 minh (12 Temmuz) Uğraş köyü konağına uzak menzildir
- 5.Yevmi'l-Cuma fi 15 minh (13 Temmuz) Karlı köyü konağına yakın menzildir
- 6.Yevmi's-sebt fi 16 minh (14 Temmuz) Ahmed bey köyü konağına
- 7.Yevmi'l-ahad fi 17 minh (15 Temmuz) Hamza bey köyü yakın menzildir
- 8.Yevmi'l-ısneyn fi 18 minh (16 Temmuz) Ulufeciler köyü konağına yakın menzildir
- 9.Yevmi's-selâse fi 19 minh (17 Temmuz) Hasköy konağına
- 10.Yevmi'l-erbaa fi 20 minh (18 Temmuz) Edirne konağına
- 11.Yevmi'l-hamis fi 21 minh (19 Temmuz) oturak
- 12.Yevmi'l-Cuma fi 22 minh (20 Temmuz) oturak
- 13.Yevmi's-sebt fi 23 minh (21 Temmuz) oturak divan olub Rumeli ve Anadolu beyleri el öpdüler
- 14.Yevmi'l-ahad fi 24 (22 Temmuz) minh oturak
- 15.Yevmi'l-ısneyn fi 25 (23 Temmuz) minh oturak bugün Basra beyi Emir Raşid'in oğlu geldi
- 16.Yevmi's-selâse fi 26 minh (24 Temmuz) oturak
- 17.Yevmi'l-erbaa fi 27 minh (25 Temmuz) divan olub Basra beyi oğlu el öpdü
- 18.Yevmi'l-hamis fi 28 minh (26 Temmuz) otak gitti
- 19.Yevmi'l-Cuma fi 29 minh (27 Temmuz) Tunca kenarında Çölmek köyü konağına defter emini Padişahı erkânla selamlamak buyruldu
- 20.Yevmi's-sebt fi selh-i Safer (28 Temmuz) Yenice-i Kızıl Ağaç konağına uzak menzildir

ŞEHR-İ REBİÜ'L-EVVEL SENE 945

- 21.Yevmi'l-ahad gurre Mansurlar karyesine miyaneden³¹ artıktır
- 22.Yevmi'l-ısneyn fi 2 minh (29 Temmuz) Saray karyesine gayet yakın menzildir
- 23.Yevmi's-selâse fi 3 minh (30 Temmuz) oturak
- 24.Yevmi'l-erbaa fi 4 minh (31 Temmuz) Bugurculu karyesine gayet karibdir
- 25.Yevmi'l-hamis fi 5 minh ibtida-i Ağustos (1 Ağustos) Ağa köyü konağına uzak menzildir
- 26.Yevmi'l-Cuma fi 6 minh (2 Ağustos) Çaşnigir köyü konağına uzak menzildir ve bazı köprüler geçildi

³⁰ Avusturya Milli Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, no. 327 (Flügel, 293), s. 98

³¹ ara durak veya menzil

- 27.Yevmi's-sebt fi 7 minh (3 Ağustos) Savculu karyesi konağına Balkan Dağı içinde bir derbend köyüdür suyu ve konacak yeri az menzildir
- 28.Yevmi'l-ahad fi 8 minh (4 Ağustos) Miralem Köprüsü konağına Balkan Dağı aşıldı konak yeri dardır
- 29.Yevmi'l-isneyn fi 9 minh (5 Ağustos) göl kenarında Sultanlar nam karye kurbünde konuldu yakın menzildir
- 30.Yevmi's-selâse fi 10 minh (6 Ağustos) Âb-ı Duna konağına yakın menzildir
- 31.Yevmi'l-erbaa fi 11 minh (7 Ağustos) oturak divan olup Karaboğdan beyi Petri'nin ademisi gelip el öpdü ve Karaboğdanî Astane-i Saadete gelmek için da'vete varan Sinan Çelebi ki kulavuz olmuşdu bugün ulağla irsal olundu
- 32.Yevmi'l-hamis fi 12 minh (8 Ağustos) Karagöz karyesine
- 33.Yevmi'l-Cuma fi 13 minh (9 Ağustos) Ballık konağına uzak menzildir ve sa'b ormanlı dar yerlerdir
- 34.Yevmi's-sebt fi 14 minh (10 Ağustos) oturak
- 35.Yevmi'l-ahad fi 15 minh (11 Ağustos) Kuvarna karyesine
- 36.Yevmi'l-isneyn fi 16 minh (12 Ağustos) Papaslu karyesine uzak menzildir
- 37.Yevmi'l-selâse fi 17 minh (13 Ağustos) Tatluca konağına yakın menzildir
- 38.Yevmi'l-erbaa fi 18 minh (14 Ağustos) Süd köyü konağına düz yoldur ve yakındır
- 39.Yevmi'l-hamis fi 19 minh (15 Ağustos) Istrabağı yakın menzildir ve düz yoldur
- 40.Yevmi'l-Cuma fi 20 minh (16 Ağustos) Baba kasabasına Saru Saltık Baba bunda medfundur
- 41.Yevmi's-sebt fi 21 minh (17 Ağustos) oturak Karaboğdanî gelmeye da'vet için irsal olunan Sinan Çelebi gelüb mezkur kâfir gelmez deyü haber getürdi Padişâh Saru Saltık Babayı ziyaret eyledi
- 42.Yevmi'l-ahad fi 22 minh (18 Ağustos) oturak şehir halkı sürülüb Padişâh şikar eyledi Babadağı avlandı
- 43.Yevmi'l-isneyn fi 23 minh (19 Ağustos) oturak otak gitti
- 44.Yevmi'l selâse fi 24 minh (20 Ağustos) karye-i Kataluvi konağına miyane³² menzildir ve yolu düzdür, suyu az ve konak yeri dardır
- 45.Yevmi'l-erbaa fi 25 minh (21 Ağustos) İshakçı İskelesi konağına yakın menzildir Tuna üzerine köprü yapulub Boğdan üzerine gidülür
- 46.Yevmi'l-hamis fi 26 minh (22 Ağustos) oturak Yahya Paşa Oğlu Semendire askeriyle orduya mülaki oldu
- 47.Yevmi'l-Cuma fi 27 minh (23 Ağustos) oturak divan olub hazır olan Rumeli beyleri el öpdüler, Hüseyin Paşa Rumeli'ne geçüb, vezir olan Mehmed Paşa Anadolu beylerbeyi olan Rüstem Paşa gelince ser-asker olmak buyruldu ve sabıka defterdar olan Haydar Çelebi İshakçı'da Tuna üzerinde yapılan köprüyü beklemek buyruldu ve ba'dehu Anadolu askeri köprüyü geçmek buyruldu ikindüden sonra Rumeli geçmeye ibtida idüb sabaha değın geçip tamam oldu³³

³² ara menzil

³³ Peçevi Tarihi'nde atamalar şöyledir: Mustafa Paşadan boşalan vezirliğe Rumeli beylerbeyi Mehmed Paşa; Anadolu beylerbeyi Hüseyin Paşa Rumeli beylerbeyiliğine; Diyarbekir beylerbeyi Rüstem Paşa Anadolu beylerbeyiliğine; Erzurum beylerbeyi Balı Paşa Diyarbekir beylerbeyiliğine; Halep beylerbeyi Hüseyin Paşa Erzurum beylerbeyiliğine atandı (Baykal, 1981, s. 151).

- 48.Yevmi's-sebt fi 28 minh (25 Ağustos) oturak Anadolu askeri geçmeye ibtida eyledi
49.Yevmi'l-ahad fi 29 minh (25 Ağustos) Otak-ı Hümayun gitti

ŞEHİRİ REBİÜ'L-AHİR SENE 945

- 50.Yevmi'l-isneyn gurre-i minh fi 26 Ağustos Vamış köyü konağına Padişah saadetle köprüden geçüb paşalar ve Rumeli askeri alay gösterdiler
51.Yevmi's-selâse fi 2 (27 Ağustos) minh oturak
52.Yevmi'l-erbaa fi 3 minh (28 Ağustos) Kahve Başı konağına
53.Yevmi'l-hamis fi 4 minh (29 Ağustos) Kızıl Göl konağına ba'id menzildir ev yadıkları için iki kimesnenün boynu uruldu
54.Yevmi'l-Cuma fi 5 minh (30 Ağustos) oturak
55.Yevmi's-sebt fi 6 minh (1 Eylül) Burud suyu geçilüb Kılıcanda bir kasabaya konuldu
56.Yevmi'l-ahad fi 7 minh (2 Eylül) Burud suyu konağına
57.Yevmi'l-isneyn fi 8 minh (3 Eylül) oturak
58.Yevmi's-selâse fi 9 minh (4 Eylül) oturak
59.Yevmi'l-erbaa fi 10 minh (5 Eylül) Sektan karyesine
60.Yevmi'l-hamis fi 11 minh (6 Eylül) Değirmenlü köyüne
61.Yevmi'l-Cuma fi 12 minh (7 Eylül) Budan köyü konağına
62.Yevmi's-sebt fi 13 minh (8 Eylül) Voyvoda konağı ki koru içidir
63.Yevmi'l-ahad fi 14 minh (9 Eylül) Rize Köprüsü konağına
64.Yevmi'l-isneyn fi 15 minh (10 Eylül) Yaş Bazarı konağına bugün Tatar hanı Padişahı istikbale geldi
65.Yevmi's-selâse fi 16 minh (11 Eylül) Voyvoda Pınarı konağına
66.Yevmi'l-erbaa fi 17 minh (12 Eylül) Feramus Bazarı konağına
67.Yevmi'l-hamis fi 18 minh (13 Eylül) Harmansuz köy konağına
68.Yevmi'l-Cuma fi 19 minh ?
69.Yevmi's-sebt fi 20 minh fi 14 Eylül Urşun köy konağına
70.Yevmi'l-ahad fi 21 minh Suçav (15 Eylül) taht-ı Karaboğdan
71.Yevmi'l-isneyn fi 22 minh (16 Eylül) oturak
72.Yevmi's-selâse fi 23 minh (17 Eylül) oturak
73.Yevmi'l-erbaa fi 24 minh (18 Eylül) oturak
74.Yevmi'l-hamis fi 25 minh (19 Eylül) oturak
75.Yevmi'l-Cuma fi 26 minh (20 Eylül) oturak
76.Yevmi's-sebt fi 27 minh (21 Eylül) oturak divan olub Karaboğdan memleketine sabıkâ bey olan nam Voyvoda'nın oğlu tayin olundu ve kaçub gelen beyler el öptü ve dönülüb Padişâh-ı âlem-penâh tahtına gitmek buyruldu
77.Yevmi'l-ahad fi 28 minh (22 Eylül) Suçavdan rihlet olunub Yandoş nam mahalle konuldu
78.Yevmi'l-isneyn fi 29 minh (23 Eylül) Ahşan konağına
79.Yevmi's-selâse fi selh-i minh İspin nam mahalle konuldu